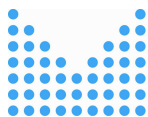

Metodický pokyn

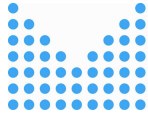
**k posuzování způsobilosti k realizaci vazeb ISVS
prostřednictvím referenčního rozhraní**

Verze 1.01

Obsah

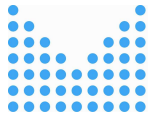
Úvod.....	3
1 Předmět metodického pokynu	4
1.1 Seznam použitých zdrojů	4
1.2 Slovník použitých pojmů a zkratk.....	5
1.2.1 Použité pojmy	5
1.2.2 Použité zkratky.....	6
2 Referenční rozhraní.....	7
2.1 ISVS.....	7
2.1.1 ISVS komunikující prostřednictvím referenčního rozhraní	7
2.1.2 Povinnosti poskytovatele služby.....	8
2.2 Datové prvky v realizovaných vazbách.....	8
2.3 Požadavky na ISVS realizující vazby.....	9
2.3.1 Záznamy o událostech	9
2.3.2 Přerušení poskytování služby.....	10
2.4 Povinnost zveřejňovat údaje o ISVS.....	10
3 Atestace referenčního rozhraní.....	11
3.1 Podklady pro atestaci RR	11
3.2 Posuzování v průběhu zkoušky.....	11
3.2.1 Určení souladu datových prvků při realizaci vazby s využitím technologie XML Schema	12
3.2.2 Určení souladu datových prvků při realizaci ostatních typů vazby.....	13
3.3 Ověření vazby.....	14
3.3.1 Ověření vazby v praxi	14
3.4 Postup atestačního střediska při zaznamenávání údajů	16
3.5 Protokol, atest a doba jeho platnosti.....	16
3.6 Atestační podmínky a postupy atestačního střediska při provádění atestací.....	16
4 Atestace ISVS požadovaná komerčním subjektem.....	17
5 Změny.....	18
Změny oproti předchozí verzi.....	18
Změnové řízení.....	18

Úvod

Zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů v § 5 odst. 2 písm. d) ukládá orgánům veřejné správy povinnost zajistit, aby jimi provozované informační systémy veřejné správy, které mají vazby na informační systémy jiného provozovatele (resp. správce), uskutečňovaly tyto vazby prostřednictvím referenčního rozhraní. Současně musí být v těchto vazbách využity výhradně datové prvky, které jsou vyhlášeny Ministerstvem vnitra v informačním systému o datových prvcích (ISDP).

Orgány veřejné správy jsou povinny nejpozději do 1. ledna 2009 prokázat atestem, že jimi spravované informační systémy veřejné správy, které poskytují služby dalším informačním systémům, jsou způsobilé k realizaci těchto vazeb.

1 Předmět metodického pokynu

Tento metodický pokyn bezprostředně navazuje na vyhlášku č. 53/2007 Sb., o technických a funkčních náležitostech uskutečňování vazeb mezi informačními systémy veřejné správy prostřednictvím referenčního rozhraní (vyhláška o referenčním rozhraní) a na vyhlášku č. 52/2007 Sb., o postupech atestačních středisek při posuzování způsobilosti k realizaci vazeb informačních systémů veřejné správy prostřednictvím referenčního rozhraní. Osvětluje problematiku atestace ISVS, které realizují vazby prostřednictvím referenčního rozhraní. Je určen atestačním střediskům, která atestace provádějí, a orgánům veřejné správy, které mají ze zákona povinnost zajistit atestaci způsobilosti k realizaci vazeb ISVS prostřednictvím referenčního rozhraní.

Tento metodický pokyn vychází ze zákona č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění jeho novely č. 81/2006 Sb.

1.1 Seznam použitých zdrojů

Zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu.

Vyhláška č. 469/2006 Sb., o formě a technických náležitostech předávání údajů do informačního systému o datových prvcích a o postupech Ministerstva informatiky a jiných orgánů veřejné správy při vedení, zápisu a vyhlášení datových prvků v informačním systému o datových prvcích (vyhláška o informačním systému o datových prvcích).

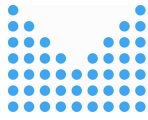
Vyhláška č. 528/2006 Sb., o formě a technických náležitostech předávání údajů do informačního systému, který obsahuje základní informace o dostupnosti a obsahu zpřístupněných informačních systémů veřejné správy (vyhláška o informačním systému o informačních systémech veřejné správy).

Vyhláška č. 529/2006 Sb., o požadavcích na strukturu a obsah informační koncepce a provozní dokumentace a o požadavcích na řízení bezpečnosti a kvality informačních systémů veřejné správy (vyhláška o dlouhodobém řízení informačních systémů veřejné správy).

Vyhláška č. 53/2007 Sb., o technických a funkčních náležitostech uskutečňování vazeb mezi informačními systémy veřejné správy prostřednictvím referenčního rozhraní (vyhláška o referenčním rozhraní).

Vyhláška č. 52/2007 Sb., o postupech atestačních středisek při posuzování způsobilosti k realizaci vazeb informačních systémů veřejné správy prostřednictvím referenčního rozhraní.

1.2 Slovník použitých pojmů a zkratk

1.2.1 Použité pojmy

Atestace RR – atestace způsobilosti k realizaci vazeb ISVS s jinými ISVS prostřednictvím referenčního rozhraní; Atestaci RR a vydání atestu zajišťují atestační střediska.

Atribut – charakteristika objektu nebo entity.

Datový prvek – jednotka dat, která je v daném kontextu považována za nedělitelnou; jednotka dat, pro kterou se definice, identifikace, zobrazení a přípustné hodnoty specifikují podle souboru atributů.

Dílčí datový prvek – datový prvek, který je podřízenou částí složeného datového prvku a při přenosu může být identifikován svou polohou uvnitř složeného datového prvku.

Jednoduchý datový prvek – datový prvek, který obsahuje jedinou hlavní hodnotu datového prvku. Pro účely XML technologií může obsahovat metadata.

Metadata – doplňkové údaje kvalifikující data (data o datech).

Ověření vazby – činnost atestačního střediska při atestaci RR spočívající v ověření souladu realizace vazby s technickou dokumentací služby.

Port služby – identifikace rozhraní, na kterém je možné požádat o službu. Je definován protokolem, který je při žádosti o službu použit, a adresou (číslo portu), na které je možné se k portu připojit.

Referenční rozhraní – souhrn právních, technických, organizačních a jiných opatření vytvářejících jednotné integrační prostředí informačních systémů veřejné správy, které poskytuje kvalitní soustavu společných služeb, včetně služeb výměny oprávněně vyžadovaných informací mezi jednotlivými informačními systémy orgánů veřejné správy a dalšími subjekty – viz § 2 písm. i) zákona o ISVS.

Složený datový prvek – datový prvek, který obsahuje jeden nebo více dílčích datových prvků.

Služba – činnost informačního systému uspokojující dané požadavky oprávněného subjektu spojená s funkcí informačního systému – viz § 2 písm. g) zákona o ISVS; pro účely tohoto metodického pokynu reakce (a činnost) informačního systému na žádost o službu nebo informace.

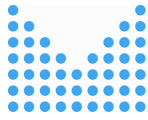
Vazba – vzájemné nebo jednostranné poskytování služeb a informací mezi informačními systémy veřejné správy – viz § 2 písm. s) zákona o ISVS; pro účely tohoto metodického pokynu automatizované vzájemné nebo jednostranné poskytování služby mezi ISVS různých správců informačních systémů veřejné správy – viz § 5 odst. 2 písm. d) zákona o ISVS.

Vyhláška o atestaci RR – vyhláška č. 52/2007 Sb., o postupech atestačních středisek při posuzování způsobilosti k realizaci vazeb informačních systémů veřejné správy prostřednictvím referenčního rozhraní.

Vyhláška o DŘ – vyhláška č. 529/2006 Sb., o požadavcích na strukturu a obsah informační koncepce a provozní dokumentace a o požadavcích na řízení bezpečnosti a kvality informačních systémů veřejné správy (vyhláška o dlouhodobém řízení informačních systémů veřejné správy).

Vyhláška o ISOISVS – vyhláška č. 528/2006 Sb., o formě a technických náležitostech předávání údajů do informačního systému, který obsahuje základní informace o dostupnosti a obsahu zpřístupněných informačních systémů veřejné správy (vyhláška o informačním systému o informačních systémech veřejné správy).

Vyhláška o RR – vyhláška č. 53/2007 Sb., o technických a funkčních náležitostech uskutečňování vazeb mezi informačními systémy veřejné správy prostřednictvím referenčního rozhraní (vyhláška o referenčním rozhraní).

Zákon o ISVS – zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Webová služba (Web Service) – softwarová aplikace, identifikovaná pomocí URL, jejíž veřejná rozhraní jsou definována a popsána pomocí XML. Jiné aplikace mohou interagovat s webovou službou způsobem předepsaným její definicí pomocí zpráv XML, předávaných pomocí internetových protokolů.

1.2.2 Použité zkratky

DP – datový prvek

DDP – dílčí datový prvek

DŘ – dlouhodobé řízení (zde se vztahuje k ISVS)

IP (Internet Protocol) – datový protokol používaný pro přenos dat přes paketové síť; základní protokol sítě Internet; protokol – soubor syntaktických a sémantických pravidel určujících výměnu informace mezi nejméně dvěma entitami spojenými například prostřednictvím počítačové sítě

IP adresa – jednoznačná identifikace konkrétního zařízení (typicky počítače) v prostředí Internetu

ISoISVS – informační systém o informačních systémech veřejné správy – přístupný na <http://www.sluzby-isvs.cz/>

ISDP – informační systém o datových prvcích – přístupný na <http://www.sluzby-isvs.cz/>

ISVS – informační systém (systémy) veřejné správy

JeDP – jednoduchý datový prvek

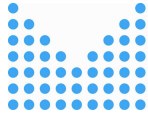
RR – referenční rozhraní

SDP – složený datový prvek

URL (Uniform Resource Locator) – řetězec znaků s definovanou strukturou, který slouží k přesné specifikaci umístění služby nebo dokumentu (adresa) v síti Internet

WSDL (Web Service Description Language) – jazyk založený na XML, který popisuje funkce nabízené webovou službou, a způsob, jak se na službu dotázat

XML (eXtensible Markup Language, česky rozšiřitelný značkovací jazyk) – obecný značkovací jazyk, který umožňuje snadné vytváření konkrétních značkovacích jazyků pro různé účely a široké spektrum různých typů dat. Jazyk je určen především pro výměnu dat mezi aplikacemi a pro publikování dokumentů.

2 Referenční rozhraní

Lze předpokládat, že úprava a specifikace referenčního rozhraní se bude postupně rozvíjet, a to ve všech svých oblastech, tj. v souborech právních, technických a organizačních opatření. Ve smyslu vyhlášky o RR jsou

technickými náležitostmi uskutečňování vazeb mezi ISVS prostřednictvím RR

- zápis ISVS v ISoISVS,
- použití datových prvků, které jsou vyhlášeny Ministerstvem vnitra v ISDP,
- popis technických náležitostí vazby v technické dokumentaci služby,

funkčními náležitostmi uskutečňování vazeb mezi ISVS prostřednictvím RR

- funkce zaznamenávání a uchovávání záznamů o událostech (logů) spojených s uskutečňováním vazeb,
- funkce poskytnutí standardizovaného údaje, který ISVS poskytne v případě přerušení poskytování služeb nebo informací (standardizovaného údaje, tj. údaje, který správce ISVS uvede v popisu funkčnosti služby v technické dokumentaci služby).

V současné době je tedy stanovení vlastního obsahu technických a organizačních opatření zejména v kompetenci správce ISVS – ten určuje pravidla pro úspěšnou komunikaci s ISVS, který spravuje. Opatření, která musí správci ISVS respektovat, jsou využití datových prvků vyhlášených v ISDP a udržování aktuálních údajů o opatřeních, která si správce stanovil ve vztahu k poskytování služeb svého ISVS, v ISoISVS (v opačném případě by jeho služby nebyly pro ostatní ISVS využitelné). Právními opatřeními jsou zákon o ISVS a vyhláška o RR případně jiné právní předpisy stanovující nutnost poskytovat určitou službu ostatním ISVS.

2.1 ISVS

Informačním systémem veřejné správy je takový informační systém, který slouží pro výkon veřejné správy – viz § 3 odst. 1 zákona o ISVS¹. Jsou jimi i informační systémy zajišťující činnosti podle zvláštních zákonů.

2.1.1 ISVS komunikující prostřednictvím referenčního rozhraní

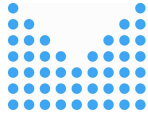
Podle § 2 písm. s) zákona o ISVS je vazbou vzájemné nebo jednostranné poskytování služeb a informací mezi ISVS. ISVS poskytující vazbu (ISVS uskutečňující vazbu podle vyhlášky o RR) jako službu jiným ISVS, plní tedy úlohu **poskytovatele služby**, resp. poskytovateli služby jsou příslušní správci ISVS.

Poskytovatelem služby je tedy ten správce ISVS, který stanovuje pravidla pro komunikaci s daným ISVS prostřednictvím vazby a zajistí realizaci (naprogramování) funkce/funkcí, která/teré se při vykonání služby provede/provedou.

Na druhé straně vazby je ISVS jiného správce (OVS), který danou službu využívá, tj. **příjemce služby**. Aby příjemce služby mohl příslušnou službu využít, musí akceptovat pravidla, která stanovil poskytovatel služby.

¹ Více viz Co je a co není ISVS. Komentář k zákonu č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy.

Existují případy, v nichž vzniká jakýsi mezistupeň v komunikaci mezi ISVS. Některé ISVS poskytují službu jiným ISVS, a tyto ISVS následně poskytují službu dalším ISVS. Příkladem této stupňovité struktury mohou být například ISVS pro podporu územního plánování. V nejjednodušší variantě mají podle § 162 stavebního zákona č. 183/2006 Sb. obce předávat ze svých ISVS údaje krajům a kraje dále mají povinnost předávat tyto údaje ze svých ISVS Ministerstvu pro místní rozvoj (do jeho ISVS – evidence územně plánovací činnosti). V takovém případě je poskytovatelem služby jak kraj, tak Ministerstvo pro místní rozvoj, protože se jedná o různé ISVS, které každý z úřadů spravuje samostatně a stanovuje vlastní pravidla pro využívání jeho služeb.

2.1.2 Povinnosti poskytovatele služby

Správce ISVS, který je poskytovatelem služby

- má povinnost předat údaje o ISVS včetně údajů o jeho dostupnosti do ISoISVS,²
- určuje, které datové prvky budou při realizaci vazby použity (musí se jednat o datové prvky vyhlášené v ISDP),
- zpracovává technickou dokumentaci služby – viz § 2 odst. 3 vyhlášky o RR; URL této dokumentace předává v rámci údajů předávaných do ISoISVS.

Správce, který je poskytovatelem služby, zajišťuje naprogramování funkcionality, která realizuje provedení služby. Poskytnutím služby je například zápis dat do databáze a poskytnutí odpovědi o úspěšnosti tohoto zápisu – v tomto případě dotaz, ve kterém se předávají data pro zápis do databáze, obsahuje množinu dat, ovšem odpovědí je pouze výsledek provedené operace.

2.2 Datové prvky v realizovaných vazbách

OVS musí zajistit, aby jimi spravované ISVS v realizovaných vazbách (při komunikaci s ostatními ISVS) používaly jen datové prvky³, které jsou vyhlášené v ISDP.

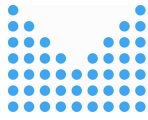
V případě, že datový prvek, který má být použit při realizaci vazby, není vyhlášen v ISDP, je nutné, aby správce ISVS, který je poskytovatelem služby, toto vyhlášení zajistil (v souladu s vyhláškou č. 469/2006 Sb., o ISDP). Vzhledem k procesu schvalování, který může vést ke změnám v některých atributech datového prvku, je vhodné tuto činnost provést v co nejrannější fázi vytváření ISVS.

Datové prvky používané pouze uvnitř systému (např. statistické údaje pro zjištění počtu přihlášených uživatelů, auditní logy, data určená pro komunikaci s ostatními IS daného OVS) do ISDP nepatří. Při vytváření nového informačního systému je však vhodné pamatovat na to, že některé datové prvky použité uvnitř systému (údaje, které do systému zadávají pouze interní uživatelé a nejsou nikomu poskytovány, ale v budoucnu lze očekávat, že je bude třeba poskytovat jinému subjektu) mohou být po určité době použity při realizaci vazby – pokud taková možnost existuje, je doporučeno použít datový prvek vyhlášený v ISDP (pokud je takový datový prvek v ISDP vyhlášen).

² V ISoISVS jsou uvedeny i údaje o ISVS, které služby neposkytují.

³ Některé datové prvky obsahují i číselníky, které by také měly být dostupné z ISDP (buďto interně nebo odkazem z daného datového prvku vedeného v ISDP). OVS jsou povinny uveřejňovat tyto číselníky způsobem umožňujícím dálkový přístup. Tuto povinnost je možné splnit i tak, že číselník bude zveřejněn v ISDP. To je vhodné pro méně rozsáhlé číselníky.

2.3 Požadavky na ISVS realizující vazby

Pokud je orgán veřejné správy správcem ISVS, který realizuje vazby (je poskytovatelem služby), pak podle vyhlášky o RR vytváří technickou dokumentaci každé poskytované služby, která se skládá z následujících částí

1. popis funkčnosti služby

- specifikuje technické náležitosti uskutečnění vazby;⁴

Popis způsobu, jak je realizována služba, kterou lze použít. Je třeba popsat funkcionalitu služby pro každý port služby, který je dostupný pro ty ISVS, které budou využívat danou službu. Tato informace slouží uživateli k tomu, aby svůj systém přizpůsobil logice služby a vstupům a výstupům, které daná služba používá a poskytuje.

2. dokumentace služby

- technické náležitosti poskytování služeb ISVS;
- Popis technických náležitostí poskytování služby, včetně portů pro přístup ke službě. Tato informace slouží již jako konkrétní specifikace náležitostí, které má splnit subjekt, který se k ISVS připojuje.
- popis postupu, kterým lze požádat o službu/informaci – procesní schéma, jak se má subjekt připojit ke službě; mohou zde být uvedeny i případné organizační a technické náležitosti, které je třeba provést před prvním připojením ke službě;
- specifikace odpovědí ISVS na žádost o službu/informaci, včetně chybových hlášení – musí být popsána přesná reakce ISVS na položené dotazy a chybová hlášení na nestandardní nebo špatně položené dotazy;
- podrobná charakteristika vazby – další informace o vazbě, které jsou nezbytné pro realizaci vazby a nebylo možné je uvést v předchozích bodech.

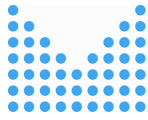
3. bezpečnostní politika služby

- způsob zajištění bezpečnosti poskytované služby/informace – popis, jak je zajištěna bezpečnost služby na straně poskytovatele služby, např. zajištění integrity předávaných informací, firewall;
- způsob zajištění bezpečnosti vazeb – popis, jak je zajištěna bezpečnost komunikace, a to včetně bezpečnostních opatření, která musí být uplatněna na straně příjemce služby, např. šifrovaná komunikace, způsob identifikace a autentizace;
- rozsah přístupových oprávnění a omezení pro jednotlivé oprávněné uživatele – vymezení všech oprávnění pro dané skupiny/uživatele (např. má přístup pro čtení/zápis/změnu/mazání/jiné použití funkce/nemá přístup a kam).

2.3.1 Záznamy o událostech

ISVS, který poskytuje vazbu (poskytovatel služby – viz kapitola 2.1.1), musí zaznamenávat a uchovávat záznamy o událostech, které provádí v souladu s provozní dokumentací IS (tato dokumentace je vytvářena podle vyhlášky o DŘ).

⁴ Příklad: Údaje zveřejněné v ISOISVS o Portálu veřejné správy.

V dokumentaci služby (viz kapitola 1.3 odst. 2) musí být vyjmenovány typy událostí, o kterých se vytvářejí a uchovávají tyto záznamy. Je vhodné, aby byla v dokumentaci služby rovněž stanovena doba, po kterou se tyto záznamy uchovávají, a způsob uchovávání těchto záznamů.

Podle vyhlášky o RR se zaznamenává vždy

- **identifikace ISVS, který žádá o službu/informace;** je vhodné stanovit, na základě jakého údaje bude ISVS identifikován, a to s přihlédnutím k povaze předávaných informací – například identifikace a autentizace pomocí certifikátu v případě citlivých informací nebo přímo v XML dotazu nebo IP adresy v případě veřejných informací,
- **čas přijetí žádosti o službu/informaci;** je vhodné stanovit pravidla pro zajištění určení času, a to s dostatečnou přesností,
- **výsledek poskytnutí služby/informace,** tj. zda služba/informace byla nebo nebyla poskytnuta (z hlediska požadavků vyhlášky o RR není třeba uchovávat samotný dotaz ani odpověď, taková povinnost však může vyplývat pro daný ISVS z jiných předpisů).

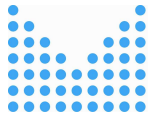
2.3.2 Přerušení poskytování služby

V případě, že služba ISVS není dostupná, správce ISVS (poskytovatel služby) zajistí, aby byl zaslán údaj, na základě kterého druhý ISVS (příjemce služby) rozpozná, že došlo k přerušení poskytování služby. V popisu funkčnosti služby musí být stanovena přípustná hodnota tohoto údaje (u sofistikovanějších systémů může být stanoveno více typů těchto chybových hlášení, která mohou obsahovat informaci o příčině přerušení).

2.4 Povinnost zveřejňovat údaje o ISVS

URL dokumentace uvedené v kapitole 1.3, tj. URL odkaz na popis funkčnosti služby, dokumentaci služby a bezpečnostní politiku služby, je součástí údajů, které OVS předávají do ISoISVS – viz vyhláška o ISoISVS, resp. příloha této vyhlášky.

Poznámka: Pro podpis přihlašovací věty a pro podpis vloženého/upraveného záznamu do ISoISVS (resp. pro oprávnění nutná pro možnost zapisovat a měnit záznamy v ISoISVS) je nezbytné, aby byl příslušný pracovník vybaven kvalifikovaným certifikátem vydaným akreditovaným poskytovatelem certifikačních služeb (seznam těchto poskytovatelů zveřejňuje Ministerstvo vnitra na svých webových stránkách). Musí být použit tzv. zaměstnanecský certifikát, tj. v certifikátu musí být vyplněna položka „organizace“ (obdobně platí pro ISDP).

3 Atestace referenčního rozhraní

V § 5 odst. 2 písm. d) zákona o ISVS je stanovena povinnost atestace způsobilosti k realizaci vazeb ISVS s jinými ISVS prostřednictvím referenčního rozhraní. Tuto atestaci, která je vázána na konkrétní ISVS, nasazený v daném prostředí, musí orgány veřejné správy zajistit nejpozději do 1. ledna 2009. Atestace RR probíhá pouze u toho ISVS, který je poskytovatelem služby⁵ – definice poskytovatele služby viz kapitola 2.1.1.

Smyslem atestace RR je posouzení, zda je vazba realizovatelná, a to podle stanovených pravidel, tj. podle technické dokumentace správce ISVS.

3.1 Podklady pro atestaci RR

Atestační střediska při posuzování způsobilosti ISVS k realizaci vazeb prostřednictvím referenčního rozhraní musí vždy využívat údaje z ISOISVS a z ISDP v souladu s § 3 odst. 3 vyhlášky o atestaci RR. Nebude tedy tyto údaje požadovat od orgánu veřejné správy.

3.2 Posuzování v průběhu zkoušky⁶

Atestační středisko zahájí posuzování tím, že zjistí, zda OVS **předal údaje o dostupnosti ISVS do IS o ISVS**. Údaj o dostupnosti lze nalézt v ISOISVS: „Přehled ISVS“ → Detail vybraného ISVS → menu „Dostupnost“ a v něm obsažených položkách. Tyto údaje atestační středisko bude využívat při dalším posuzování.

Dále atestační středisko posuzuje, zda ISVS realizuje vazby přesně tak, jak je uvedeno v technické dokumentaci služby – dokumentace (viz kapitola 1.3), tj. **soulad realizace vazby s technickou dokumentací služby** („Přehled ISVS“ → Detail vybraného ISVS → menu „Dostupnost“, tabulka „Poskytované služby“).

Dále atestační středisko posuzuje **soulad datových prvků, které jsou použity při realizaci vazby, s datovými prvky vyhlášenými v ISDP**. Použité datové prvky jsou uvedeny v ISOISVS a vyhlášené datové prvky v ISDP. Atestační středisko posuzuje, zda nejsou při realizaci vazby použity jiné datové prvky než vyhlášené.

Pokud v průběhu posuzování způsobilosti k realizaci vazeb ISVS prostřednictvím referenčního rozhraní dle vyhlášky o RR, atestační středisko identifikuje při realizaci vazby datový prvek, který není vyhlášen v ISDP⁷, atest nevydává.

Porovnání souladu datových prvků, použitých při realizaci vazby, s datovými prvky ISDP probíhá dvěma způsoby:

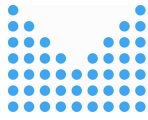
- Pro vazby ISVS využívající technologii XML Schema, se soulad určuje podle kapitoly 3.2.1 tohoto dokumentu (ve verzi 1.01 a vyšší IS o ISVS).

⁵ Atestace na straně příjemce služby by postrádala smysl. Předmětem atestace by v tomto případě byla technická dokumentace ISVS, který je poskytovatelem služby (tedy technická dokumentace ISVS jiného správce). Na obsah této dokumentace však nemá příjemce služby vliv.

⁶ Vlastní posuzování má podle vyhlášky o atestaci RR dvě části: zkoušku a stanovení výsledku zkoušky.

⁷ Vzhledem k časovému období, které je třeba pro zavedení datového prvku (probíhá nejprve komentování a vypořádání komentářů, takže se jedná řádově o 2 měsíce), je vhodné nejprve provést přípravu na atestaci, při níž dojde k předběžnému vyhodnocení shody a teprve následně je prováděno samotné atestační řízení.

- Pro ostatní vazby se soulad určuje podle kapitoly 3.2.2 tohoto dokumentu

3.2.1 Určení souladu datových prvků při realizaci vazby s využitím technologie XML Schema

V těchto případech existuje (prostřednictvím odkazů XML Schema) přímá technologická závislost mezi DP použitým při realizaci vazby a datovým prvkem v ISDP.

3.2.1.1 Jednoduchý datový prvek

JeDP použitý při realizaci vazby a JeDP vyhlášený v ISDP jsou v souladu tehdy, jestliže:

- XML element, reprezentující JeDP použitý při realizaci vazby, se přímo odkazuje (pomocí atributu *ref*) na XML element schématu datového slovníku, reprezentující JeDP vyhlášený v ISDP. V tomto případě tzv. odkazu jménem jsou ve shodě i jména XML elementů.
  - nebo -
- XML element, reprezentující JeDP použitý při realizaci vazby, se odkazuje (pomocí atributu *type*) na XML typ schématu datového slovníku, reprezentující JeDP vyhlášený v IS DP. V tomto případě tzv. odkazu typem nemusejí být ve shodě i jména XML elementů. Pokud byl při odkazu typem změněn rozsah přípustných hodnot, výsledná množina přípustných hodnot **musí** být podmnožinou množiny přípustných hodnot výchozího typu.

3.2.1.2 Složený datový prvek

SDP použitý při realizaci vazby a SDP vyhlášený v ISDP jsou v souladu tehdy, jestliže:

- XML element, reprezentující SDP použitý při realizaci vazby, se přímo odkazuje (pomocí atributu *ref*) na XML element schématu datového slovníku, reprezentující SDP vyhlášený v ISDP. V tomto případě tzv. odkazu jménem jsou ve shodě i jména XML elementů.
  - nebo -
- XML element, reprezentující SDP použitý při realizaci vazby, se odkazuje (pomocí atributu *type*) na XML typ schématu datového slovníku, reprezentující SDP vyhlášený v IS DP. V tomto případě tzv. odkazu typem nemusejí být ve shodě i jména XML elementů.

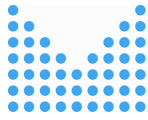
XML elementy, tvořící „obálku“ dalších XML elementů, nejsou předmětem atestace. Jedná se např. o kořenové elementy zpráv služeb nebo obalující elementy seznamů. Tyto „obalující“ XML elementy nejsou de facto datovými prvky ve smyslu zákona č. 365/2000 Sb., neboť jsou v daném kontextu dále dělitelné (např. zprávu dělíme na dílčí datové objekty zprávy nebo seznam lze rozdělit na jeho jednotlivé položky), nevedou se tedy v ISDP a pro proces atestace RR se neposuzují. Obalující elementy jsou charakteristické chybějícím odkazem, ať už referencí, nebo typem.

Pokud XML element, obsahující dceřinné elementy, nemá přítomen ani odkaz referencí, ani odkaz typem, jedná se o obalující XML element a pro tento element se shoda neposuzuje.

3.2.1.3 Dílčí jednoduché datové prvky, dílčí složené datové prvky

DDP použitý při realizaci vazby a DDP jako součást SDP, vyhlášeného v ISDP, jsou v souladu tehdy, jestliže:

- Jméno XML elementu, reprezentujícího DDP použitý při realizaci vazby, je identické se jménem XML elementu odpovídajícího DDP ve SDP, definovaném ve schématu datového slovníku.

- Pořadí XML elementu, reprezentujícího DDP použitý při realizaci vazby, je identické s pořadím odpovídajícího DDP ve SDP, definovaném ve schématu datového slovníku.
- Přípustná četnost výskytu XML elementu, reprezentujícího DDP použitý při realizaci vazby, je vyšší nebo rovna minimální a zároveň nižší nebo rovna maximální přípustné četnosti výskytu odpovídajícího DDP ve SDP, definovaném ve schématu datového slovníku.

3.2.2 Určení souladu datových prvků při realizaci ostatních typů vazby

Pro tyto případy správce atestovaného ISVS, poskytujícího službu, deklaruje shodu DP použitého při realizaci vazby s datovým prvkem v ISDP, aniž by mezi nimi existovala přímá technologická závislost.

3.2.2.1 Jednoduchý datový prvek

JeDP použitý při realizaci vazby a JeDP vyhlášený v ISDP jsou pro proces atestace v souladu tehdy, jestliže - viz Příloha č. 1 k vyhlášce č. 469/2006 Sb., o ISDP, Strukturovaná forma datových prvků:

- **Datový typ hodnot** je pro JeDP použitý při realizaci vazby a JeDP vyhlášený v ISDP shodný.
- **Maximální délka hodnot** pro JeDP použitý při realizaci vazby je menší nebo rovna maximální délce hodnot JeDP vyhlášeného v ISDP.
- **Minimální délka hodnot** pro JeDP použitý při realizaci vazby je větší nebo rovna minimální délce hodnot JeDP vyhlášeného v ISDP.
- **Přípustné hodnoty** pro JeDP použitý při realizaci vazby jsou identické nebo jsou podmnožinou přípustných hodnot JeDP vyhlášeného v ISDP.
- Pro datové typy hodnot „racionální číslo“ nebo „reálné číslo“ je **počet míst za desetinnou čárkou** pro JeDP použitý při realizaci vazby identický s počtem míst za desetinnou čárkou JeDP vyhlášeného v ISDP.

3.2.2.2 Složený datový prvek

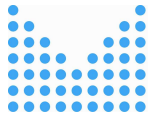
SDP použitý při realizaci vazby a SDP vyhlášený v ISDP jsou v souladu tehdy, jestliže:

- Struktura (výčet, pořadí a přípustný počet výskytů dílčích JeDP) daného SDP, použitého při realizaci vazby, splňuje požadavky na strukturu SDP vyhlášeného v IS DP.

3.2.2.3 Dílčí jednoduché datové prvky, dílčí složené datové prvky

DDP použitý při realizaci vazby a DDP jako součást SDP, vyhlášeného v ISDP, jsou v souladu tehdy, jestliže:

- Dílčí jednoduchý DP splňuje požadavky na shodu JeDP použitého při realizaci vazby a JeDP vyhlášeného v ISDP (viz 3.2.2.1).
- Dílčí složený DP splňuje požadavky na shodu SDP použitého při realizaci vazby a SDP vyhlášeného v ISDP (viz 3.2.2.2).

3.3 Ověření vazby

Atestační středisko ověřuje, zda je vazba ISVS v souladu s technickou dokumentací služby, a to

- pro všechny postupy, které jsou v technické dokumentaci služby uvedeny a kterými lze požádat o službu nebo informaci,

nebo

- pro část postupů, které jsou v technické dokumentaci služby uvedeny a kterými lze požádat o službu nebo informaci.

Atestační střediska sjednají s orgánem veřejné správy dostatečně reprezentativní rozsah postupů, které budou ověřeny. Lze zkontrolovat všechny postupy, což připadá v úvahu v případě, že takový rozsah prací je reálný z hlediska časového i finančního. V opačném případě atestační středisko posuzuje „reprezentativní vzorek“ všech postupů uvedených v technické dokumentaci, specifikovaných smlouvou. Důvodem je zabránit vysokým finančním nárokům, které by musely být vynaloženy na atestaci RR v případě rozsáhlých ISVS.

Je nutné vzít v úvahu i skutečnost, že ověřování všech postupů nemusí být efektivní, a to zejména v případě, kdy jsou uplatňovány stejné postupy pro různé role, tzn. není potřeba tyto postupy ověřovat jednotlivě, ale stačí vybrat například postup jen pro jednu roli.

Rozsah postupů zvolených pro ověřování musí být takový, aby atestační středisko mohlo konstatovat, že lze předpokládat, že existuje soulad vazby s technickou dokumentací služby, neboť na ověřeném „vzorku“ postupů neshledalo nedostatky.

Ověření vazby s technickou dokumentací služby může probíhat dvěma způsoby:

- v produkčním („ostrém“) prostředí (např. ve spolupráci s pracovníkem OVS a za jeho účasti),
- v testovacím prostředí, a to za předpokladu, že OVS potvrdí, že toto prostředí je totožné s produkčním prostředím (s výjimkou dat).

Způsob provedení je zcela na dohodě atestačního střediska a OVS.

Atestační středisko při ověření vazby posuzuje **soulad**

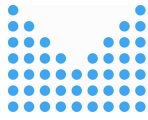
- **odpovědi ISVS** na žádost o službu/informaci **s dokumentací služby** (viz kapitola 1. 3), to i v případě, že odpověď bude chybové hlášení. Odpovědi ISVS musí být v souladu s technickou dokumentací služby,
- **realizace vazby s dokumentací služby** (viz kapitola 1.3), tj. zda je daná služba poskytována tak, jak je v dokumentaci služby popsána,
- **způsob zajištění bezpečnosti služby** a jeho soulad s bezpečnostní politikou služby, **soulad rozsahu přístupových oprávnění uživatele, který k těmto službám přistupuje, s bezpečnostní politikou služby** (viz kapitola 1.3); bezpečnostní politika je dostupná v ISoISVS: „Přehled ISVS“ → Detail vybraného ISVS → menu „Dostupnost“ → Detail poskytované služby → „Bezpečnostní politika služby“.

3.3.1 Ověření vazby v praxi

Ověření vazby, resp. služby, s technickou dokumentací této služby může atestační středisko provést různými způsoby. Vždy záleží na reálných možnostech OVS a konkrétním ISVS.

Při ověření vazby atestační středisko vystupuje v roli příjemce služby (viz kapitola 1.1.1), přičemž ověřuje průběh realizace vazby, a to, zda probíhá v souladu s technickou dokumentací služby, a to včetně způsobu zajištění bezpečnosti poskytované služby.

Atestační středisko rovněž ověří, zda omezení přístupu uvedená v IS o ISVS jsou v souladu s bezpečnostní politikou služby (viz příloha vyhlášky č. 528/2006 Sb., část „Omezení přístupu“).

Varianta ověření vazby – simulace rozhraní

Atestační středisko může při ověření vazby postupovat tak, že simuluje rozhraní, které musí být na straně příjemce služby (přesně podle popisu uvedeného v technické dokumentaci služby). Následně atestační středisko zpravidla zasílá dotazy atestovanému ISVS, přijímá odpovědi na tyto dotazy a výsledky porovnává s technickou dokumentací poskytovatele služby, nebo v případě, že se jedná o jinou povahu komunikace, přizpůsobí ověřování specifikaci uvedené v dokumentaci v ISoISVS.

Například se může jednat o zaslání XML dotazu, který odpovídá XML schématu uvedenému v IS o ISVS, na konkrétní port služby s využitím přenosového protokolu pro jeho přenos, a následné přijetí XML odpovědi ve struktuře XML schématu.

Varianta ověření vazby – využití rozhraní u provozovatele/dodavatele

Jinou možností je využití rozhraní pro komunikaci s atestovaným ISVS, a to ve spolupráci s provozovatelem ISVS, případně s dodavatelem ISVS. Tuto možnost je vhodné uplatnit v případě, že jsou pro ISVS stanovena speciální bezpečnostní opatření pro komunikaci s tímto systémem, případně vyhrazené komunikační kanály.

Doporučení pro atestační střediska

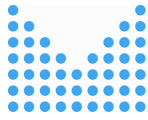
Nelze vyloučit, že v některých případech, např. u „starších“ ISVS, bude nezbytné uplatnit i jiné postupy, které vycházejí ze specifických požadavků na komunikaci s těmito ISVS. Ty je vhodné konzultovat s pracovníky Ministerstva vnitra.

Ať už atestační středisko uplatní jakýkoliv postup při ověření vazby, vždy jej musí popsat v protokolu o provedené zkoušce.

Doporučení pro orgány veřejné správy

Je žádoucí, aby

- podrobnosti ověření vazby byly sjednány v rámci smlouvy o provedení atestace. Ve smlouvě by měly být zakotveny povinnosti jednotlivých subjektů (např. OVS zajistí součinnost provozovatele),
- v případě, že OVS připravuje zadání pro veřejnou zakázku na vytvoření a dodání ISVS, byla příprava na atestaci způsobilosti k realizaci vazeb ISVS prostřednictvím referenčního rozhraní zahrnuta v plnění této zakázky a vlastní atestaci zajistil OVS ve spolupráci s dodavatelem. Atestace ISVS při tomto postupu musí proběhnout tam, kde je ISVS nainstalován a připraven k použití (případně používán) orgánem veřejné správy.

3.4 Postup atestačního střediska při zaznamenávání údajů

Atestační středisko v průběhu zkoušky zaznamenává údaje o jednotlivých zjištěních, ke kterým dospělo, do protokolu o provedené zkoušce. Výčet všech údajů, které jsou obsahem protokolu, je uveden v § 4 odst. 2 vyhlášky o atestaci RR. Jejich součástí je rovněž datum provedení další zkoušky, tj. datum, kdy má být provedena příští atestace RR.

Na základě jednotlivých zjištění, ke kterým atestační středisko dospělo v průběhu posuzování, stanoví jeden celkový výsledek zkoušky

- „splňuje“, a to v případě, že všechna jednotlivá zjištění byla ohodnocena „splněno“,
- „nesplňuje“, a to v případě, že nejméně jedno zjištění bylo ohodnoceno „nesplněno“ (a žadatel zjištěné nedostatky neodstranil) nebo OVS nepředal údaje o dostupnosti ISVS do ISOISVS.

Na rozdíl od atestace dlouhodobého řízení ISVS nelze stanovit výsledek „splněno s výhradou“. To znamená, že všechny požadavky vyhlášky o RR musí být splněny beze zbytku.

Celkový výsledek zkoušky je uveden v protokolu o provedené zkoušce. Tento protokol obsahuje rovněž

- k výsledku zkoušky „splňuje“ konstatování, že atestační středisko v průběhu posuzování neshledalo žádné nedostatky nebo žadatel zjištěné nedostatky odstranil, a popis odstraněných nedostatků,
- k výsledku zkoušky „nesplňuje“ popis zjištěných nedostatků.

3.5 Protokol, atest a doba jeho platnosti

Protokol o provedené zkoušce atestační středisko vydá žadateli o atestaci RR do 7 dnů ode dne ukončení zkoušky (§ 6d odst. 4 zákona o ISVS).

Atest vydá atestační středisko v případě kladného výsledku atestace. Atest musí obsahovat podmínky platnosti atestu (§ 6d odst. 4 a 5 zákona o ISVS).

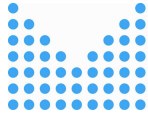
Atestační středisko vydává atest na dobu nejvýše 5 let (§ 6d odst. 5 zákona o ISVS). Atestační středisko, které vystavilo atest, může na základě žádosti držitele atestu před uplynutím platnosti atestu prodloužit jeho platnost o 2 roky, a to i opakovaně. Žadatel i atestační středisko postupují při prodloužování platnosti atestu obdobně jako při provádění atestací RR (§ 6d odst. 6 zákona).

Opětovná atestace RR v průběhu doby platnosti atestu by měla být provedena např. při změně formátu, ve kterém je realizována komunikace, z textového do XML.

Při menších změnách, např. při přidání dalšího údaje, který je při využití služby poskytován, není nutné, aby k opětovné atestaci RR došlo. Je však nezbytné, aby atestační středisko posoudilo, zda OVS uplatňuje takový mechanismus, díky kterému se uživatelé služby včas dozví, že k takové změně došlo (nebo dojde), aby se jí mohli přizpůsobit.

3.6 Atestační podmínky a postupy atestačního střediska při provádění atestací

Zdrojem informací o průběhu a podmínkách atestace RR je pro OVS dokument Atestační podmínky, který atestační střediska zveřejňují ve své provozovně a na svých webových stránkách. Atestační podmínky sestávají ze dvou částí, kterými jsou obchodní podmínky a postupy atestačního střediska při provádění atestací RR.

Postupy atestačního střediska při provádění atestací RR a jejich případné změny schvaluje Ministerstvo vnitra.

4 Atestace ISVS požadovaná komerčním subjektem

Žadatelem o atestaci RR může být kromě orgánu veřejné správy i jiný subjekt, který pro konkrétní orgán veřejné správy dodává konkrétní ISVS. Jedná se zejména o případy, kdy je ISVS dodáván v rámci veřejné zakázky na vytvoření a dodání takového ISVS.

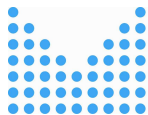
Z atestu a protokolu o provedené zkoušce musí být zřejmé, pro který konkrétní orgán veřejné správy je ISVS určen, resp. který orgán veřejné správy je jeho správcem ve smyslu zákona.

Naopak žadatelem o atestaci RR nemůže být komerční subjekt v případě, že nabízí IS určitému okruhu zájemců a nemůže specifikovat konkrétní prostředí, ve kterém budou vazby realizovány.

Komerční subjekt tedy může být žadatelem o atestaci RR pouze v případě, že dojde k naplnění zákona o ISVS, tj. dojde k předání údajů o dostupnosti ISVS do ISOISVS podle vyhlášky o ISOISVS a v konkrétním prostředí (konkrétního OVS) lze provést posuzování, resp. zkoušku podle vyhlášky o atestaci RR.

Komerční subjekty mohou využít znalostí a zkušeností atestačních středisek a sjednat s nimi posouzení připravenosti produktu k atestaci RR. V takovém případě se však nejedná o atestaci RR ve smyslu zákona a průběh posouzení a jeho výsledek je zcela na dohodě a smluvním ujednání atestačního střediska a komerčního subjektu. Toto posouzení nelze zaměňovat za atestaci RR podle zákona o ISVS, ani jím tuto atestaci nahrazovat.

5 Změny

Změny oproti předchozí verzi

Upřesněny podmínky neudělení atestace RR (použití DP nevyhlášeného v ISDP).

Upřesněno určení souladu datových prvků pro datovou výměnu.

Úprava seznamu použitých zdrojů a slovníku použitých pojmů a zkratk.

Změna Ministerstva informatiky na Ministerstvo vnitra.

Vymezení posuzování shody datových prvků.

Změnové řízení

Status	Datum	Popis	Garant	Schválil
Verze 0.01	28.02.2007	Interní návrh metodického pokynu	Sekce 4	Ředitelka OKK ISVS
Verze 1.00	25.2.2008	Aktualizace metodického pokynu	Odbor koncepce a koordinace ISVS	Ředitelka OKK ISVS
Verze 1.01	1.1.2009	Aktualizace metodického pokynu	Odbor koncepce a koordinace ISVS	Ředitelka OKK ISVS